Oslo

Veileder for plastsmarte arrangementer

Veiledning og informasjon om bruk av plastprodukter på arrangementer.

Foto: Sadan Ekdemir

Oslo Kommune har ambisiøse miljømål. Sammen med innbyggere, næringsliv og andre aktører ønsker vi å bidra til en bærekraftig utvikling som tar vare på Oslo som kystby og verner om dens verdier for fremtidige generasjoner.

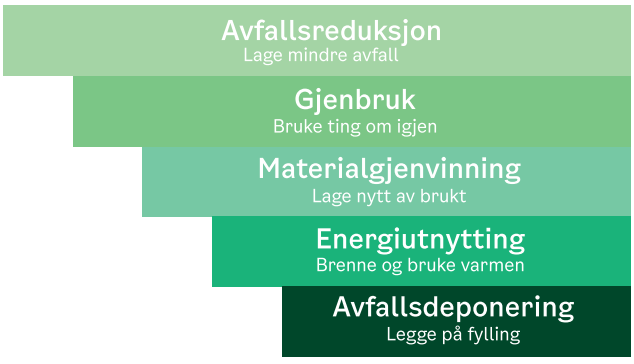
Foto: Thomas Ekström

Handlingsplan mot plastforsøpling

For arbeidet med å bekjempe plast og marin forsøpling har Oslo vedtatt en handlingsplan mot plastforsøpling i Oslofjorden. Planens visjon er at 'Ingen plast skal tilføres fjorden og vassdragene i Oslo, av hensyn til miljø og dyreliv, samt menneskers helse og naturopplevelse'. Plast på avveie er et av de største miljøproblemene vi står ovenfor i dag og det er helt nødvendig å få på plass tiltak som sørger for at vi reduserer unødvendig bruk av plast, unngår forsøpling og sikrer riktig avfallshåndtering.

Arrangementer fører ofte med seg mye avfall og bruk av engangsartikler. De er derfor en god arena for å få på plass effektive miljøtiltak som reduserer unødvendig bruk av plast og forhindrer forsøpling. God planlegging er nøkkelen til plastsmarte og miljøvennlige arrangementer. Planlegg arrangementets innkjøp og gjennomføring med fokus på å produsere så lite avfall som mulig.

I Oslo skal unødvendig engangsplast reduseres, plast skal kildesorteres og leveres til resirkulering når kommunal eiendom leies ut til arrangementer. Det er også ønskelig at aktører på annen grunn enn kommunens følger samme eksempel. Begrepet unødvendig engangsplast avgrenses til plastartikler der det finnes alternativer tilgjengelig som i et livsløpsperspektiv totalt sett kommer bedre ut miljømessig.

Avfallspyramiden illustrerer avfallspolitikken i både Norge og EU. Figuren leses fra topp til bunn og målet er at avfallet skal behandles så nær toppen som mulig.

Plast, bioplast, nedbrytbar plast og komposterbar plast

Plast er komplisert, og for å kunne ta de riktige avgjørelsene for bruk, må man vite hva plast er. Plast kan bli laget av fossile eller biobaserte råvarer. I nyere tid har det kommet flere alternativer til fossil plast og det er mange leverandører som selger produkter laget av bioplast, nedbrytbar plast og komposterbar plast, og markedsfører dette som et miljøvennlig alternativ. Det er viktig å påpeke at bioplast og nedbrytbar plast/komposterbar plast også har store miljøkonsekvenser, at de ikke nødvendigvis kan resirkuleres og har dermed ingen plass i den sirkulære økonomien.
Det er viktig å påpeke at nedbrytbar/komposterbar plast ikke forsvinner om den havner i naturen eller havet, men kun brytes ned eller komposteres ved gitte forhold, som for eksempel ved et industrielt komposteringsanlegg. All plast, uansett opphav av biobaserte eller fossilbaserte råvarer skaper et miljøproblem hvis det havner på avveie.

Om det må brukes plastprodukter oppfordres aktører til å velge alternativer som er laget av resirkulert plastmateriale, og materiale som kan gjenvinnes etter bruk. Å redusere mengden plast, velge flerbruks-produkter og alltid sørge for tilstrekkelig avfalls-håndtering med kildesortering er det viktigste for å sikre at plast ikke havner på avveie. Generelt oppfordres aktører til å tenke over forbruket sitt og minimere dette. Som arrangør kan man være en stor bidragsyter til å gå bort fra bruk- og kast-samfunnet til et gjenbrukssamfunn. Å bytte ut engangsartikler med flerbruksartikler er et godt sted å starte.

Denne veilederen er utviklet i samarbeid med relevante aktører for å vise konkrete tiltak og bidra til at arrangører i Oslo lettere skal kunne gjennomføre arrangementer med mindre bruk av unødvendig plast og mindre forsøpling. Veilederen er ment å passe for både små og store arrangementer, alt fra møter til større festivaler.

For å oppnå et plastsmart arrangement anbefales det å tenke på følgende tiltak:

Matservering

- **Still krav til leverandører som leverer mat om minst mulig emballasje.**

  Forsøk så langt det er mulig å ha avtaler med leverandører om returordning, ved at de tar med seg emballasje ved levering. (F.eks, palleplast, plastesker etc.)

  Tenk kortreist. Bestill mat fra lokale leverandører, da disse ofte tilbyr mat pakket inn i mindre emballasje.

- **Unngå småemballasje med mat, bytt ut disse med større emballasje eller pakninger.**

  Eksempel: Små melkebegere kan byttes ut med en stor melkekartong, mindre emballasje som inneholder smør/pålegg/ketchup etc. kan byttes ut med større beholdere.

- **Tilrettelegg for servering av mat hvor det ikke trengs servise/bestikk.**

- **Ikke bruk engangsbestikk,-glass, -fat som er laget av plast.**

  Gå bort fra engangsbruk og over til flergangsbruk.

  Hvis det må brukes engangsalternativer, er det best å bruke materialer som kan komposteres i matavfall. Her må man sørge for riktig avfallshåndering. I Oslo kommune skal for eksempel bioplast og nedbrytbar plast ikke kastes i matavfallet.

Drikkeservering

- **Ikke bruk sugerør.**
- **Bruk flergangsløsninger på glass til drikkeservering, istedenfor engangsbeger.**

  Det finnes flere gode alternativer til flergangsløsninger som er tilgjengelig for arrangører:

  Rene Glass er en aktør som leier ut flergangsløsninger til arrangementer. Mer info her: www.reneglass.no

  For større arrangementer er det et alternativ å sjekke ut bruk av aluminiumsglass. Mer info finner du på www.enviro-cup.co.uk

  Om det brukes engangsbegere, vurder å få på plass gode panteløsninger for publikum, slik at det blir et insentiv til å plukke opp begere som er på avveie eller bruke samme drikkebeger flere ganger.

- **Vurder om publikum kan ta med egen kopp og få rabatt på drikke som blir servert på arrangementet.**
- **Ha tilgjengelige vannkraner for påfyll av egne flasker eller flerbruksglass.**

  Hos Oslo kommune kan du leie midlertidige vannstasjoner. Mer info finner du på www.oslo.kommune.no

Foto: Ystad Svorte

Dekor

- **Ikke bruk dekor til engangsbruk, sikre at dekoren blir gjenbrukt.**

  Bruk for eksempel gjenbruksmøbler.

- **Ikke bruk dekor av plastprodukter.**

  - Ikke bruk ballonger og heliumsballonger.
  - Ikke bruk konfetti av plast. Lag din egen av blader og annet organisk materiale, eller kjøp konfetti i papir.
  - Ikke bruk glitter som er laget av plast.

- **Ikke bruk strips i plast.**

  Det finnes alternativer. Bruk for eksempel Sisal, som er laget av 100% naturmateriale.

- **Ikke bruk sperrebånd i plast.**

  Det finnes gode alternativer, som for eksempel flerbruksgjerder.

Avfallshåndtering

- **Arrangører er selv ansvarlig for å sikre riktig og tilstrekkelig avfallshåndtering for arrangementet, slik at man unngår at avfall havner på avveie.**

  Her finner du en *fullstendig avfallsveileder* for små og store arrangementer. Her er det tips til hvordan du som arrangør kan sørge for at det oppstår mindre avfall og tilrettelegge for kildesortering.

- **Inngå en avtale med en avfallsoperatør i tidlig fase av planleggingen til arrangementet og ha en god dialog med denne samarbeidspartneren.**

- **Sett ut askebegre og merk disse tydelig.**

  The ballot bin er et askebeger som også fungerer som stemmeurne. Slike interaktive løsninger er effektive for å få flere til å kaste sneiper og snus der de skal. Disse kan bestilles gjennom Sneipfritt.

- **Serveres det drikke på flasker eller bokser som kan pantes, husk å ha gode panteløsninger tilgjengelig.**

  Ta kontakt med Infinitum for å se hvilke pante-ordninger som kan passe til ditt arrangement. Les mer på *www.infinitum.no*

- **Vurder innsamling av spesifikke produkter som for eksempel for snusbokser.**

  Prosjektet 448c jobber med ulike panteordninger for snusbokser. Ta kontakt og les mer om hva som kan passe ditt arrangement på *www.448c.no*

Markedsmateriell og reklame

- **Velg digital markedsføring av arrangementet.**

  - Bruk skjermer på selve arrangementet, istedenfor plakater, bannere etc.
  - Lag informasjonsskilt som kan brukes flere ganger.

- **Flyers, vareprøver og markedsføringseffekter som deles ut i forbindelse med arrangementer fører ofte til forsøpling og mye avfall, og bør derfor unngås så langt det lar seg gjøre.**

  Gå i dialog med samarbeidspartnere til arrangementet og gjør det tydelig at dere ikke ønsker samarbeidspartnere som deler ut promoteringsartikler. Få aktører med på å få på plass aktiviteter og konkurranser med publikum fremfor å dele ut promoteringsartikler.

Holdningsskapende arbeid

- **God kommunikasjon er viktig for å skape engasjement og ønsket adferd.**

  Snakk med de ansatte og publikum om problematikken knyttet til unødvendig bruk av plast og forsøpling.

- **Husk at avfall er ditt ansvar – du sender ut et viktig signal til alle besøkende på arrangementet.**

- **Allier dere med aktører som jobber med problematikken knyttet til plast og marin forsøpling.** Dette kan være nyttig både for å kvalitetssikre kommunikasjonsmateriale, men også for å samarbeide om konkrete tiltak som kan gjøres i forbindelse med arrangementet.

- **Oppfordre publikum til å være en del av løsningen for et miljøsmart arrangement.** Forslag til punkter som kan kommuniseres ut mot publikum →

7 avfallsvettregler – det er ingen skam å snu uvaner!

1. **Ta ansvar for egne handlinger.**
2. **Vær med å ta et felles ansvar for å holde det rent der du ferdes. Ser du noen som forsøpler er det lov til å si ifra!**
3. **Avfall skal ikke ligge igjen i naturen. Havner det på bakken, havner det i havet.**
4. **Ta med avfallet ditt hjem igjen, eller kast det i en av de mange avfallsbeholderne som er tilgjengelige på arrangementsområdet.**
5. **Telt, stoler, sitteunderlag osv. har heller ikke noe i naturen å gjøre – ikke ta med deg mer enn du tenker å ta med deg hjem igjen.**
6. **Unngå unødvendige engangsprodukter. Husk – begrens eget forbruk.**

   - Ta med termos eller flerbruksflaske til vann og annen drikke.
   - Når du kjøper drikke kan du be om å få påfyll i egen flaske/kopp.
   - Ta med flerbruksbestikk og tallerken.
   - Kjøp mat som kan spises uten bestikk.

7. **Plukk opp avfall du ser – det trenger ikke være ditt eget. Plastflasker skal pantes. #5forhvalen #pantforhavet**

Lær av hverandre

Det er mange gode eksempler på plastsmarte og miljøvennlige arrangementer. Ta en titt på rapporten til *Stokkøya Festivalen* som i 2018 hadde prosjekt «plastfri festival», *Øya-festivalen sin miljøhåndbok* for festivaler og utearrangement eller *Norges Idrettsforbunds miljøhåndbok* for Idrett.

Kontaktinformasjon:

Bymiljøetaten
Karvesvingen 3, 0579 Oslo

postmottak@bym.oslo.kommune.no
www.oslo.kommune.no

Sentralbord: 21 80 21 80

Oslo